

Dakle, kada se ima na umu višestruka funkcija holokausta u SAD, ne čudi što je Finkelštajn upravo u svojoj zemlji naišao na žešće reakcije nego u SR Nemačkoj. New York Times je knjigu uporedio sa "Protokolima sionskih mudraca" kao oblikom iracionalne i podmukle teorije zavere, a pisca nazvao arogantnim i glupim (Bartov 2000). Ocena u listu Washington Post još je isključivija, možda otuda što je Finkelštajn ovo glasilo otvoreno imenovao kao deo jevrejske elite koja je profitirala od holokausta. Stenfordski istoričar Cipersten se čudi što je knjiga ozbiljno prihvaćena u V. Britaniji tvrdeći da je "Holokaust industrija" nošena širim resantimanom od samog cionizma. To je nemilosrdni slepi klasni resantiman nošen porodičnim besom i licemernom indignacijom (Zippenstein 2000). Britanske ocene su drugačije. Londonski "Economist" (5. 8. 2000) ocenio je da je Finkelštajnov osnovni argument, da su sećanja na holokaust iskvarena, ozbiljan i da ga treba uvažiti. Još izričitiji u pohvali bio je britanski istoričar V. Rubinštajn. Po njemu je problem sa sećanjem na holokaust i sa metaforom koju iskazuje ova reč u tome što je to odveć snažna, sve šira crna rupa sećanja u svesti sa više uloga. Za milione je to možda jedini savremeni religijski događaj, a za stotine hiljada Jevreja to je osnova identiteta. Osim toga holokaust je jezgro mnogih savremenih oblika političke korektnosti, automatski moralni autoritet koji koriste i šarlatani. Veliki značaj Finkelštajna je u tome što je srušio tabue i razotkrio šarlatane (Rubinstein 2000). S tim u vezi u debati pokrenuto je i pitanje da li se Jevrejima isplatila holokaust ideologija? Da li su, naime, Jevreji, uprkos svim političkim prednostima, ipak platili visoku cenu za svoj identitet žrtve. Književnik L. Vizeltir (Wieseltier) kaže: "U samom sećanju na tlačenje i dalje živi tlačenje. Ožiljak preuzima učinak rane. Bespravlje je kadro da se premesti dugo pošto je prestalo da bude realno. Posthumna pobeda tlačitelja nastupa kada bol postane tradicija". Obično se za posthumnu pobedu Hitlera kao primer uzima zaborav holokausta. Novik to ne poriče, ali dodaje da bi još veća posthumna Hitlerova pobeda bila ako prećutno prihvatimo njegovu definiciju nas samih kao prezrenih spoljnih posmatrača, a upravo se to dešava kada od holokausta stvaramo smisljeno jevrejsko iskustvo. Dakle holokaust ideologija spasava stereotip o Jevrejima kao izabranom božjem narodu na taj način što mu sadržaj izvrće: tamo gde je ranije ljubav božja isticala Jevreje, sada je stupila mržnja ljudi. Zato su neki Jevreji i pozivali sunarodnike da zaborave holokaust koji stalno sugerira nadmoć smrti nad životom (Klein 2001). Naravno da malo ko može valjano sporiti činjenicu da je ubijanje Jevreja bilo masovno, ali se može sumnjati u značaj koji se tom događaju pridaje u odnosu na druge, ne samo zbog raznovrsnih ideologizacija. Sećanje na holokaust odveć je skupo nasleđe, koje se mora bezuslovno održavati, iz različitih, čak i oprečnih razloga kod cionista, antifašista ili ideologa američke spoljne politike. Ideologizacija holokausta je složena i treba je tumačiti konkretno istorijskim motivima.

Možda bi ideološka upotreba holokausta bila manja da je prihvaćeno odmerenije mišljenje da holokaust nije neuporediv otud što je veći zločin od ostalih, nego samo zato što se razlikuje od drugih. Jedinstvenost holokausta je u do sada nepoznatoj kombinaciji telesnog iskorišćavanja, anonimnog poniženja, masovnog industrijskog ubijanja i korišćenja smrtnih ostataka. Međutim, Novik se usprotivio i ovom umerenijem gledištu: da li iko misli da pretenzija na neuporedivost znači nešto drugo osim pretenzije na izdizanje iznad drugih? I za jevrejskog teologa I. Šorha pretenzija ka neuporedivosti holokausta je takođe neukusna svetovna forma mesijanstva. Finkelštajn je sličnu sumnju izrazio rečima: "Holokaust je nešto posebno, zato što su i Jevreji nešto posebno". Svojevrsna sakralizacija holokausta je Holokaust muzej u Vašingtonu, neka vrsta "jevrejske katedrale", koji ovekovečava jevrejsko